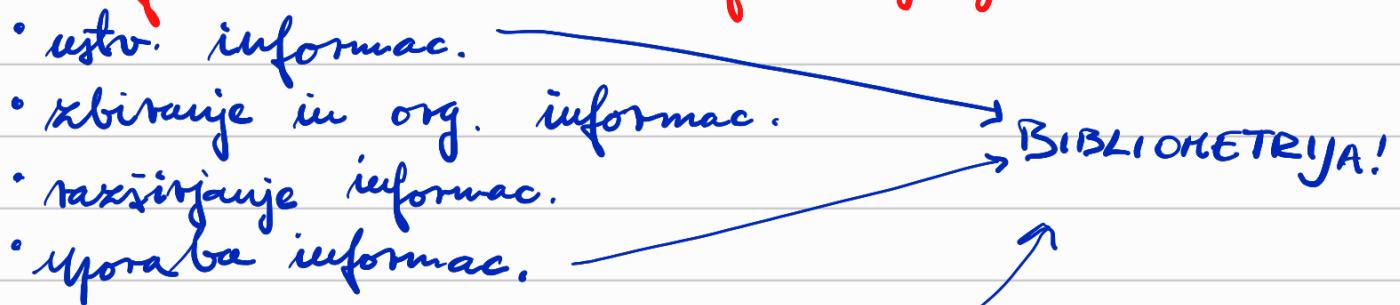

BIBLIOMETRIJA

(Premo razaj: področ. inf. znan. (WHITE))

- inf. potrebe
- sist. za poizved. (obravnivali večin. pri 1.)
- org. znanja ↑ (tudi del sist. za poizved.)
- bibliometrija

Področ. inf. znan. & delavnica informacijskega cikla

Def. BIBLIOMETRIJE

- raziskovanje kvantitativnih vidikov produkc. in uporabe dokumentov
- raziskovanje kvantitativnih vidikov produkc., disseminac. in uporabe zapisnih (znanstvenih) informacij

↓

ker je bolj praktično (preko citranja), a
ni omejeno samo na znanstvene info.!

Bibliometrija

- nekdaj statistična bibliografija
- Otlet (1934): #
- Pritchard (1969): #

↑

debata Edo je bil prvi → razl. def.!

Prva bibliometr. analiza

- šteje publikacij (knjig in člankov)
- Cole in Eales (1917):

Sorodna področ. ali isto področ.?

- informetrija
 - ↳ splošnejše: ne samo publikac. in ne samo kakovost
- scientometrija
 - ↳ razumevanje delovanja znanstvenih skupin, njihovega vpliva (pomemb. za družb. informacijsko politiko)

Danes najpogosteje

Praktični vidik bibliometrije

- Bibliometrija ni edina, ki vrednoti njo. delo znanstv.,...

Bibliometrija

Najpogosteje proučujemo:

zagotovilo kvalitete
(vsaj približno → nič ni 100%)

• publikacije:

↳ članke (objave) raziskovalnih rezultatov v recenziranih znan. in stroš. revijah,

↳ recenzirane knjige

↳ poglavja v knjigah

↳ objave v recenziranih zbornicah znan. konferenc.

• citate / citiranost

• vabljena predavanja na pomemb. Kongresih / posvetovanjih

Odp: Ni nujno, da gledamo samo recenz. dela! (A ponavadi).

- pridobljene raziskovalne projekte
- patente
- :

Članki

- Analize najpogosteje proučujejo (vsaj) članke
- Obstajajo razlike v vzorcih objavljanja med vedami (npr. fizikalni čl. s 100 avtorji na 5 str.)
- Rezultati analize so odvisni od narave skirke iz katere izpostavimo podatke (npr. čt. objav nekega avt. se razlikuje, če uporabimo COBIB, LISC, WoS, ...)

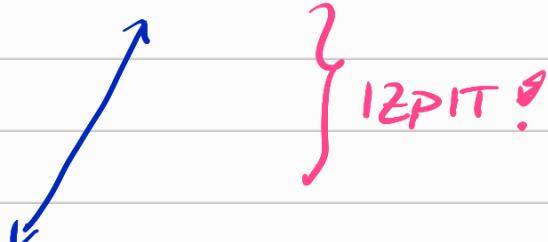
Kvantiteta ali kvaliteta?

H

- Dp: Več razl. meril → večja objektivnost!
 (nikoli ni dobro uporabiti samo enega kriterija! ↗
 Velja tako za kvalitativno kot kvantitativno merjenje!)
- Dp: Tudi noben kriterij ne omogoča absolutnega ocenjevanja (npr. to, da je čl. v odprtem dostopu, ne pomeni nujno, da je dober!)

Osn. zakoni bibliometrije (oz. zakonitosti)

- Bradfordov
- Lotkova
- Zipfova

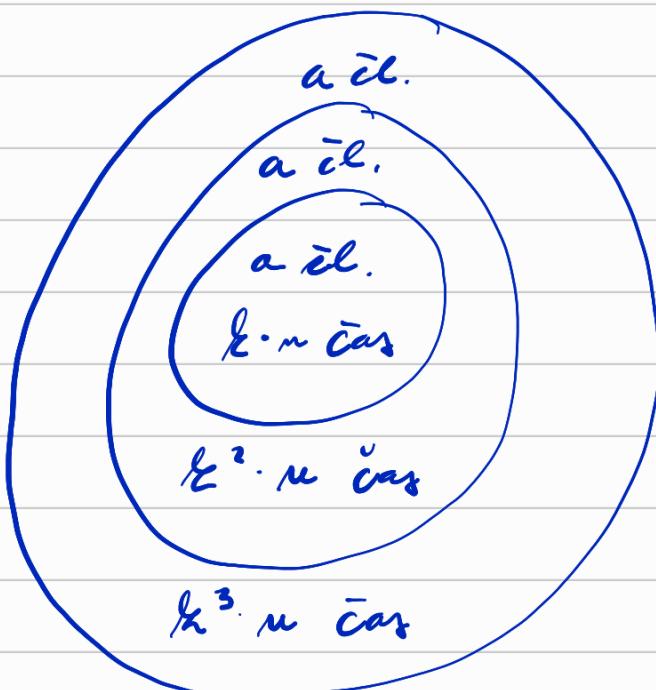
- tipični vzorec porazl. informacij
- zakonitosti odkrite v prvi pol. 20. st.

Bradfordov zakon (zakon o razporejenosti publikacij)

Samuel C. Bradford (1934)

- Če pregledamo vse članke, ki obravnavajo določ. temat., opazimo, da jih je $\frac{1}{3}$ objav. v oxlo spec. časopisih, posvečenih prav tej tematiki, druga tretjina v večjem št. časopisov, ki so tematsko sorodni, in zaduža tretjina v ne večjem št. časopisov, ki niso iz tega temat. področja.

Podrobneje
+

Bradfordov dokaz (dokaz?)
+

Lótzov zakon (o produktivnosti avtorjev)

Alfred J. Lotka (1926)

- če je k avtorjev objavi 1 članek, potem velja, da $\frac{k}{n^2}$ avt. objavi n člankov
- $A(n) = \frac{k}{n^2}$
- št. avt., ki objavijo dva čl., je torej četrtina avt., ki objavijo en čl., it. avt. s tremi čl. devetina, ...
- uporabil je podatke iz Chemical Abstracts (1907 - 1916)

Zipfov zakon (o frekv. distribuc. besed v besedilu)

George K. Zipf (1932)

- če besede iz besedila imenujo po frekv. in je rang nivo, ki ga beseda zaseda v tem seščanju, velja:

$$\text{frekvenc} \cdot \text{rang} = \text{konstanta}$$

\hookrightarrow št. ponovitev \sim bistvo!

- konstanta je približno desetina št. besed
- avtor je boljši v sredini seščanju, najmanj 5000 besed

Zipfov dokaz (primer?)

Veljavnost in uporaba zakonov dauer

- Bradford
 - \hookrightarrow izbor revij v knjižnicah / podatki zbirale
- Lotka
 - \hookrightarrow ugot. zakonitosti na posamez. knjižn. področjih
- Zipf
 - \hookrightarrow uporaba v avtomatskem indeksiranju

Novejši pristopi

- Webometrija
 - \hookrightarrow kvantitativno prečevanje spletnih strani
- Altmetrija
 - \hookrightarrow meri novele oblik izvajanja, komunikacije ali razpravljanja o sevanosti, predvsem preko družb. omrežij

Altmetrija

• ni standardizirana, vendar je večina strinja, da so njeni gl. elementi:

1. št. ogledov / prenosov
2. omembe na soc. omrežjih
3. omembe v online novicah in blogih

Op: 2. in 3. sta bolj tako-tako. Pa tudi 1. se da izigrati (est vsak sistem!)!

DN. Do 03.03.2025!